



*Onderwerp*

Regionaal mobiliteitsprogramma - Ambitie, doel en proces

*Kern mededeling:*

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat regionale uitwerking van de afspraken over mobiliteit plaatsvindt via Regionale mobiliteitsprogramma's (RMP's). Deze mededeling is bedoeld om u te informeren over stand van zaken, de ambitie en het doel voor dit RMP en over het beoogde proces.

*Mededeling:*

De provincies Noord-Holland en Flevoland hebben samen met de gemeente Amsterdam, de Vervoerregio Amsterdam en het ministerie van IenW het initiatief genomen om één RMP voor deze gezamenlijke regio op te stellen, als onderdeel van het Rijk-regioprogramma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB). Dit sluit aan op het streven uit het Klimaatakkoord om bij de uitwerking van de RMP's waar mogelijk aan te sluiten bij bestaande regionale samenwerkingsstructuren en bevordert de integraliteit en efficiëntie. In het BO-MIRT is afgesproken het eerste RMP te agenderen voor het BO-MIRT van najaar 2020.

Uitgangspunt is dat het RMP een gezamenlijk product is van alle regionale partijen. Veel maatregelen uit het Klimaatakkoord vallen onder verantwoordelijkheid van gemeenten. Voor andere maatregelen die de CO<sub>2</sub>-uitstoot in de mobiliteit beperken geldt dat ze alleen of het beste werken in samenhang met maatregelen waarvoor een andere partij verantwoordelijk is. Voor een regionaal samenhangend, efficiënt en gedragen maatregelpakket is daarom het essentieel dat alle partijen meedoen.

Het RMP zal bestaan uit:

1. Een regionaal ambitieniveau, voor heel Flevoland en Noord-Holland samen.
2. Een samenhangend pakket van maatregelen op regionaal schaalniveau. Om zoveel mogelijk een integraal beeld te schetsen van alle activiteiten die bijdragen aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord laat het RMP zien op welke wijze alle regionale activiteiten ter reductie van CO<sub>2</sub>-uitstoot door mobiliteit worden opgepakt, inclusief lopende programma's en projecten (zoals MRA-elektrisch, green deal ZES, bestuursakkoord Zero-emissie busvervoer).
3. Een set van afspraken voor het BO-MIRT 2020. Dit betreft die maatregelen met gedeelde verantwoordelijkheid waarover dit najaar afspraken moeten en kunnen worden gemaakt tussen Rijk en regio, bijvoorbeeld over financiering of juridisch instrumentarium.

*Ambitie en doel*

In het RMP zal voor de hele regio één ambitieniveau worden gehanteerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de eigen (regionale) klimaatambities van gemeenten, provincies en Vervoerregio. Zo bevat het coalitieakkoord Flevoland het doel om voor 2030 een energieneutraal Flevoland te hebben, inclusief mobiliteit en het streven om in Flevoland vóór 2050 fossielvrij en CO<sub>2</sub>-vrij te zijn.

De ambitie van het RMP is te komen tot een transitie naar een slim en duurzaam mobiliteitssysteem dat doelen voor bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid verenigt. De focus ligt op CO<sub>2</sub>-reductie, maar nadrukkelijk wordt naar het integrale plaatje gekeken, inclusief het Schone luchtakkoord en de stikstofproblematiek. Deze ambitie sluit aan op de ambitie voor mobiliteit uit het Klimaatakkoord.

*Registratienummer*

2623881

*Datum*

30 juni 2020

*Afdeling/Bureau*

SENB

*Openbaarheid*

Openbaar

*Portefeuillehouder*

Reus, J. de

Ter kennisname aan PS en  
burgerleden





In de definitieve tekst van het Klimaatakkoord zijn voor de sector Mobiliteit & Transport geen expliciete doelen vastgesteld. Om een richtlijn te hebben voor een realistische doelstelling is daarom o.a. gekeken naar eerdere klimaatdoelstellingen voor mobiliteit. In het door de VNG en het IPO ondertekende Energieakkoord uit 2013 is voor de sector Mobiliteit en Transport wel een doelstelling opgenomen, namelijk om de CO<sub>2</sub>-uitstoot tot 2030 te reduceren tot maximaal 25 megaton. Dit was ook de doelstelling voor mobiliteit in het Ontwerp klimaatakkoord. Geschaald naar de regio op basis van het aandeel in de landelijke CO<sub>2</sub>-uitstoot komt dit uit op een uitstoot in 2030 van maximaal 4,2 megaton voor de provincies Noord-Holland en Flevoland samen. Ter vergelijking: in 1990 was de regionale uitstoot 5,0 megaton en in 2017 5,4 megaton. Het is goed denkbaar dat dit doel ook voor het RMP worden aangenomen. Het RMP geeft een tussendoel tot 2030, als bijdrage aan het einddoel voor 2050 om over alle sectoren samen de CO<sub>2</sub>-uitstoot met 95% te verminderen. De ambitie en doelen zullen de komende tijd in samenwerking met de verschillende stakeholders worden uitgewerkt. Daarbij zullen we zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de knoppen waar we als regionale partijen zelf aan kunnen draaien.

Vanwege de verwevenheid van het vervoersysteem in Noord-Holland en Flevoland en de beperkte beïnvloedingsmogelijkheden van de partijen afzonderlijk, is het weinig zinvol om een kwantitatieve reductiedoelstelling per provincie vast te stellen.

#### *Programmatistische aanpak*

Inzet is om de regio met het RMP een instrument te geven dat een helder overzicht biedt hoe we mobiliteit gaan verduurzamen, hoe de maatregelen samenhangen en waar slimme connecties te maken zijn om een multipliereffect te behalen. Het RMP zelf voert geen maatregelen uit, maar heeft een faciliterende en stimulerende rol. Het RMP bevordert kennisdeling, samenwerking en stelt onderwerpen of maatregelen voor om partners te helpen bij het verduurzamen van hun mobiliteit. Als "paraplu-programma" biedt het RMP overzicht van activiteiten en maatregelen die alle deelnemende partijen uitvoeren op het gebied van verduurzaming van mobiliteit. Daarbij geeft het RMP inzicht in de effecten hiervan in relatie tot de gestelde ambitie en doelen en welke aanvullende maatregelen en activiteiten mogelijk zijn. Hiertoe wordt vanuit het RMP een effectberekening uitgevoerd van het integrale maatregelpakket en wordt jaarlijks de daadwerkelijke CO<sub>2</sub>-uitstoot gemonitord.

Partijen worden met het RMP gefaciliteerd en uitgenodigd om hun verantwoordelijkheid te nemen om bestaande en nieuwe maatregelen te programmeren en te realiseren die een bijdrage kunnen leveren aan de ambities en doelen. Het RMP brengt samenhang aan in lopende acties en deelprogramma's, zonder daarbij de verantwoordelijkheden van lopende maatregelen en autonome bevoegdheden van de regionale overheden en partijen over te nemen.

Het RMP wordt gevormd op basis van input van onder andere individuele gemeenten, uitvoeringsorganisaties, belangenverenigingen en brancheorganisaties. Deze partijen zijn dan wel worden betrokken door middel van regionale werksessies. Er wordt gezocht naar een goede balans tussen ambitieuze maar realistische, haalbare maatregelen (uitvoerbaar, betaalbaar) en draagvlak bij de diverse overheden en andere betrokkenen (tempo, kosten, menskracht, bestuurlijk).

Het RMP wordt jaarlijks geactualiseerd. Het eerste jaar legt het RMP het accent vooral op het bij elkaar brengen van lopende programma's, lopende en voorgenomen maatregelen en quick-wins. De beschikbare tijd is onvoldoende om nog voor het BO-MIRT van dit najaar de slagen te maken om in één keer tot gezamenlijk programma te komen en de benodigde begrotingsvoorstellen te doen. De volgende jaren worden de doelen en maatregelen binnen het RMP verder geconcretiseerd, uitgewerkt en bijgesteld en worden nieuwe kansen gezamenlijk opgepakt. Het RMP is nadrukkelijk een groeimodel. Met het eerste RMP wordt het fundament gelegd voor verdere uitbouw van een integraal pakket aan doelen en maatregelen, waarbij maatregelen en ambitie steeds beter op elkaar aansluiten.





Vanzelfsprekend is er vanwege de coronacrisis nog veel onduidelijk. Op dit moment kan nog niet worden ingeschat wat het blijvende effect ervan op de mobiliteit en de klimaatdoelen is. Het adaptieve en incrementele karakter van het RMP biedt de mogelijkheid hierop in te spelen en jaarlijks bij te sturen.

### Nulmeting

Onderzoeksbureau CE Delft heeft in kaart gebracht wat de huidige CO<sub>2</sub>-uitstoot van de sector mobiliteit & transport is in de twee provincies. Enkele interessante constatering in het rapport zijn:

- Mobiliteit vormt in Nederland bijna een vijfde van de totale broeikasgasemissies.
- De provincies Flevoland en Noord-Holland dragen samen voor circa 15% bij aan de totale emissie van de mobiliteit in Nederland. De Metropoolregio Amsterdam, inclusief Almere en Lelystad, heeft hierin met ongeveer 11% het grootste aandeel.
- Ongeveer de helft van de CO<sub>2</sub>-emissie binnen het domein 'mobiliteit' wordt veroorzaakt door personenauto's en in totaal is het wegverkeer verantwoordelijk voor circa 80% van de CO<sub>2</sub>-emissie. De andere belangrijke bronnen zijn binnenvaart en mobiele werktuigen.
- De auto is de bron van vrijwel alle uitstoot door personenvervoer.
- In de deelregio Noordoost Flevoland is per inwoner de CO<sub>2</sub>-emissie voor mobiliteit relatief hoog (ca. 3,5 ton per inwoner per jaar tegen landelijk 2,1). Dit wordt gedeeltelijk verklaard door het relatief hoge aandeel mobiele werktuigen van de landbouw in deze gemeenten. Daarnaast ligt de CO<sub>2</sub>-emissie per inwoner voor personenmobiliteit ook een stuk hoger (bijna 50%) dan het landelijk gemiddelde.
- Het aandeel bromfiets/fiets/lopen in de provincie Flevoland is met 7% relatief laag (11% landelijk en 14% NH)
- Ongeveer de helft van het aantal autokilometers houdt verband met de motieven woon-werk (voor Flevoland 42%), zakelijk (7%) en onderwijs (2%). Dat wil zeggen dat vrije-tijds-verkeer een niet te verwaarlozen aandeel heeft in de CO<sub>2</sub>-uitstoot.
- Zonder aanvullend beleid neemt de CO<sub>2</sub>-emissie van mobiliteit in de twee provincies samen licht toe met 1% tot 2030.
- De 25 megaton-doelstelling uit het Energieakkoord ligt het meest binnen bereik, maar ook met de volledige uitvoering van alle maatregelen uit het Klimaatakkoord blijft er een resterende opgave over.

### Besluitvorming

Hoewel het RMP een gezamenlijk programma is, kunnen individuele partijen slechts besluiten over hun eigen inzet. Besluitvorming over het eerste RMP is een bevoegdheid van het college, mits de Flevolandse inzet past binnen de door PS vastgestelde kaders. Het Programma mobiliteit en ruimte is (als onderdeel van het Omgevingsprogramma) het integrale kader voor het Flevolandse mobiliteitsbeleid. De inzet voor dit eerste RMP zal binnen deze kaders blijven.

Het concept RMP zal na het zomerreces (eind augustus) in concept gereed zijn en ter bespreking worden ingebracht in de diverse overlegplatforms. Parallel aan het opstellen van het RMP 2020, wordt in kaart gebracht welke concrete doelen en maatregelen in het RMP van 2021 opgenomen kunnen worden, met een vooruitblik naar 2022 en verder. Door hierover tijdig het gesprek met elkaar aan te gaan, kan er eind 2021 een ambitieuzer maatregelenpakket liggen. Dit kan worden verwerkt in het nieuwe Programma mobiliteit en ruimte, dat tweede helft 2020 wordt opgesteld (vaststelling ontwerp voorzien begin 2021, definitief programma begin 2022) en de Perspectiefnota en Programmabegroting voor 2022. Daarmee kan beleids- en financiële ruimte worden gecreëerd voor eventuele verdergaande maatregelen.

Tijdens het BO-MIRT 2020 worden concrete afspraken gemaakt tussen het Rijk en onze Regio over specifieke maatregelen en nemen de deelnemers van het BO MIRT kennis van de totale regionale inzet voor het Klimaatakkoord.





Onderstaand schema geeft de voorgenomen planning in het proces tot vaststelling van het concept programma RMP weer.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| <i>Webinar voor raads- en statenleden (onder voorbehoud)</i><br>Gezocht wordt naar mogelijkheden om gemeenteraadsleden en leden van PS te informeren en betrekken bij het RMP. Daarbij wordt gedacht aan één of enkele webinars, bijvoorbeeld één plenaire informerende webinar en één opvolgssessie waarbij gelegenheid is nader het gesprek aan te gaan.                                                                                                                                  | Eind sept-begin oktober |
| <i>Programma RMP ter bespreking in Programmaraad SBaB</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 28 oktober 2020         |
| <i>Vaststelling concept RMP door GS</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Begin november          |
| <i>Programma RMP ter bespreking in BO MIRT</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 25 november 2020        |
| <i>Beeldvormende bespreking maatregelen RMP</i><br>Voorgesteld wordt om in een carrousel-sessie de belangrijkste knopen en prioriteiten ter vermindering van de CO2-uitstoot te bespreken. Ter voorbereiding hierop ontvangt u een notitie met mogelijke concrete doelen voor de provinciale inzet. De opbrengst hiervan zal de basis vormen voor het RMP 2021 en worden verwerkt in het Ontwerp Programma mobiliteit en ruimte 2020-2025 en de Perspectiefnota en Programmabegroting 2022. | 25 november 2020        |

Bijlagen

| Naam bijlage:                                                          | eDocs nummer: | Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven) |
|------------------------------------------------------------------------|---------------|-------------------------------------------------|
| Nulmeting CO2-uitstoot mobiliteit Noord-Holland en Flevoland, CE Delft | 2591387       | Ja                                              |
|                                                                        |               |                                                 |
|                                                                        |               |                                                 |

Ter inzage in de leeskamer

| Naam bijlage: | eDocs nummer: | Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven) |
|---------------|---------------|-------------------------------------------------|
|               |               |                                                 |
|               |               |                                                 |